

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΑΚΙΓΙΑΖ

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Να γνωρίσουν
οι μαθητές/τριες
την ιστορία του μακιγιάζ
και το ρόλο του,
διαμέσου των αιώνων

Να κατανοήσουν
μέσα από το μακιγιάζ
τη διαφορετικότητα
των λαών
και των εποχών

1.1.1 Ορισμός του μακιγιάζ

Το μακιγιάζ είναι μία ειδική αισθητική τεχνική που έχει ως σκοπό με τη βοήθεια διαφόρων κοσμητικών προϊόντων, συνήθως έγχρωμων, να μεταβάλλει, να αλλοιώνει και να μεταμορφώνει την όψη του προσώπου, μερικές φορές και του σώματος, ανάλογα με τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Μακιγιέρ ονομάζεται ο ειδικός, που θα εφαρμόσει την τεχνική του μακιγιάζ. Ο όρος μακιγιάζ είναι ξενόγλωσσος και έχει επικρατήσει διεθνώς χωρίς να μεταφράζεται. Προέρχεται από το γαλλικό ρήμα *maquiller* που σημαίνει μεταβάλλω, αλλοιώνω.

Ο ελληνικός όρος που μπορεί να τον αντικαταστήσει είναι ο όρος ψιμυθίωση. Η ψιμυθίωση προέρχεται από το ψιμύθιο, κοινή ονομασία του ανθρακικού μολύβδου.

Τον ανθρακικό μολύβδο σε μορφή λευκής σκόνης τον χρησιμοποιούσαν στην αρχαία Ελλάδα για τη λεύκανση της επιδερμίδας.

Σήμερα που τα υλικά του μακιγιάζ είναι πάρα πολλά και η ποικιλία των χρωμάτων τους αρκετά μεγάλη, συνηθίζεται να λέγονται ψιμύθια και τα έγχρωμα υλικά και κυρίως αυτά που είναι σε μορφή σκόνης

Αυτός που εφαρμόζει την τεχνική της ψιμυθίωσης ονομάζεται ψιμυθιστής ή ψιμυθιολόγος.

1.1.2 Κατηγορίες του μακιγιάζ

Το μακιγιάζ διακρίνεται σε δύο κατηγορίες στο αισθητικό και στο επαγγελματικό.

Αισθητικό μακιγιάζ

Είναι μία ειδική αισθητική τεχνική, κατά την οποία με τη χρήση έγχρωμων κυρίως κοσμητικών προϊόντων τονίζονται και βελτιώνονται τα όμορφα χαρακτηριστικά του προσώπου, ενώ συγχρόνως εξαλείφονται ή περιορίζονται οι ασυμμετρίες και οι ατέλειες. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται η αρμονική ισορροπία του προσώπου σε σχήμα και σε χρωματισμό.

Το αισθητικό μακιγιάζ έχει καλλωπιστικό σκοπό, αξιοποιεί το δέρμα, δίνει λάμψη στο βλέμμα, γλυκύτητα στο χαμόγελο και αναδεικνύει το πρόσωπο. Για να είναι επιτυχημένο ένα αισθητικό μακιγιάζ πρέπει να μελετηθούν οι αναλογίες του προσώπου και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του, ως προς το σχήμα και το χρώμα τους. Ακόμα πρέπει να εναρμονίζεται με την προσωπικότητα του ατόμου, τη μόδα, την ηλικία, το σκοπό και την ώρα εμφάνισής του.

Επαγγελματικό μακιγιάζ

Είναι η ειδική αισθητική τεχνική, η οποία με τη χρήση εξειδικευμένων κοσμητικών προϊόντων εξυπηρετεί κάποια επαγγελματική σκοπιμότητα στο χώρο της τέχνης. Εφαρμόζεται κυρίως σε ηθοποιούς και καλλιτέχνες του θεάτρου, του κινη-

ματογράφου, της τηλεόρασης και σε συντελεστές διαφόρων άλλων καλλιτεχνικών εκδηλώσεων (χορός, φωτογραφία).

Βασικός σκοπός του επαγγελματικού μακιγιάζ είναι να δείχνει στο κοινό το πρόσωπο προσαρμοσμένο στο ρόλο, και όχι κατ' ανάγκη όμορφο. Ο ρόλος του καλλιτέχνη, το έργο και ο χώρος που πρόκειται να παρουσιαστεί, όπως επίσης και το σκηνικό πρέπει να λαμβάνονται υπόψη.

Στο επαγγελματικό μακιγιάζ πρέπει να λαμβάνεται υπόψη αν αυτό εφαρμόζεται για επαγγελματική φωτογράφιση, για θεατρική, κινηματογραφική ή τηλεοπτική παρουσίαση, γιατί σε κάθε περίπτωση οι διαφορετικές συνθήκες, που διαμορφώνονται, μπορούν να προκαλέσουν μερική ή ολική αλλοίωσή του με εντελώς αντίθετα αποτελέσματα από τα επιθυμητά.

1.1.3 Λόγοι ύπαρξης του μακιγιάζ

Παρακολουθώντας την εξέλιξη του ανθρώπου από τα αρχαία χρόνια μέχρι σήμερα παρατηρούμε ότι πάντα προσπαθούσε να φαίνεται ομορφότερος, νεότερος ή και διαφορετικός. Η διατήρηση της νεότητας και η προβολή της ομορφιάς εντάσσονται στις ανάγκες του ανθρώπου, του δίνουν αυτοπεποίθηση και του εξασφαλίζουν σιγουριά και άνεση.

Ο άνθρωπος γνωρίζει πως οι πρώτες εντυπώσεις για το άτομό του σχηματίζονται από την πρώτη στιγμή που θα τον δει κάποιος, γιατί με τον ίδιο τρόπο σχηματίζει και αυτός τις εντυπώσεις του για τους άλλους. Οι εντυπώσεις αυτές μπορεί να αποδειχτούν λανθασμένες με το πέρασμα του χρόνου, όμως θα είναι κυρίαρχες για ένα μεγάλο διάστημα. Ο άνθρωπος, επίσης, επιδιώκει να φαίνεται διαφορετικός. Η επιδίωξη του αυτή οφείλεται σε διάφορους λόγους, θρησκευτικούς, ψυχαγωγικούς κ.ά., οι οποίοι διαφοροποιούνται από εποχή σε εποχή.

Έτσι, στις πρωτόγονες κοινωνίες η εφαρμογή του μακιγιάζ βοηθούσε στην προστασία των ανθρώπων από τα άγρια θηρία ή στην παραπλάνησή τους, έτσι ώστε οι άνθρωποι να τα πλησιάζουν ευκολότερα, προκειμένου να τα κάνουν θηράματα.

Στις διάφορες φυλές το μακιγιάζ αποτέλεσε μέρος των τελετουργιών για τη λατρεία των θεών και των νεκρών. Εκείνη την εποχή μεταμφιέζονταν θέλοντας να ξεφύγουν από την ανθρώπινη μορφή και να προσεγγίσουν κάτι το υπερφυσικό.

Η μεταμφίεση χρησιμοποιήθηκε απ' όλους τους λαούς και σε όλες τις εποχές για να καλύψει την ανάγκη του ανθρώπου για αλλαγή χαρακτηριστικών και χαρακτήρα οδηγώντας τον στην εκτόνωση και τη διασκέδαση.

ΤΙ ΜΑΘΑΜΕ:

Το μακιγιάζ είναι μια ειδική αισθητική τεχνική, που μεταβάλλει την εμφάνιση ανάλογα με τον επιδιωκόμενο σκοπό. Διακρίνεται σε αισθητικό και επαγγελματικό. Σε όλες τις εποχές και σε όλα τα μέρη του κόσμου οι άνθρωποι έκαναν μακιγιάζ, για διάφορους λόγους όπως θρησκευτικούς, κοινωνικούς, επιβίωσης, ψυχολογικούς.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Απαντήστε με μια πρόταση

- Ποιοι είναι οι ελληνικοί όροι των λέξεων μακιγιάζ και μακιγιέρ;

.....

- Σε ποιες κατηγορίες χωρίζεται το μακιγιάζ;

.....

- Ποιοι είναι οι λόγοι ύπαρξης του μακιγιάζ;

.....

2. Απαντήστε σημειώνοντας Σ (σωστό) ή Λ (λάθος) στο αντίστοιχο τετράγωνο.

- Το μακιγιάζ είναι μια ειδική αισθητική τεχνική. ☐
- Το αισθητικό μακιγιάζ έχει σαν στόχο να εξυπηρετεί τις ανάγκες του κινηματογράφου. ☐
- Η ομορφιά είναι κάτι το αντικειμενικό. ☐

1.2.1 Γενικά

Κάθε λαός χαρακτηρίζεται από διαφορετικά ήθη και έθιμα, πράγμα που επηρεάζει την εμφάνισή του. Ως συνέπεια αυτού είναι και η διαφορετικότητα στο μακιγιάζ.

Σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουμε τα στοιχεία του μακιγιάζ των διαφόρων λαών.

1.2.2 Ασία

Στην Κίνα και στην Ιαπωνία το μακιγιάζ και η προσεγμένη εμφάνιση αποτελούσε προνόμιο των γυναικών της υψηλής τάξης. Οι Κινέζες έφτιαχναν και χρησιμοποιούσαν πολλά καλλυντικά για τη φροντίδα και την υγιεινή του σώματος. Το μακιγιάζ με την αξιοποίηση του προσώπου ήθελε να παρουσιάσει την καθαρότητα και τη σεμνότητα της γυναίκας.

Το δέρμα ήταν άσπρο, τα μάτια μικρά και ανοδικά. Τα χείλη ήταν μικρά και στρογγυλά.

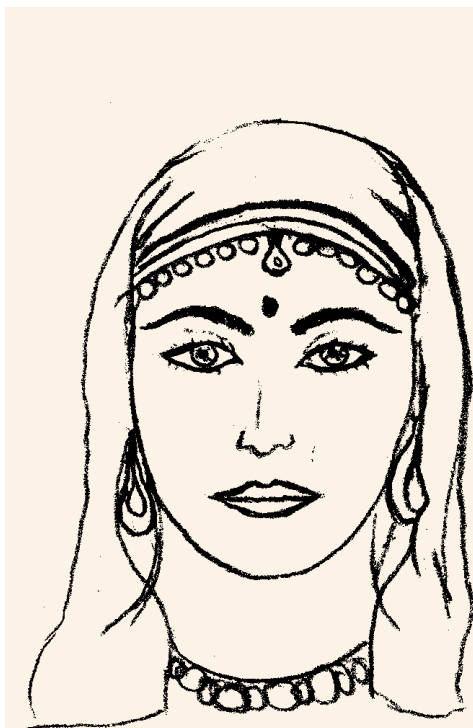
Εικ.1.1 Ιαπωνέζα

Στην Κίνα και στην Ιαπωνία το δέρμα που από τη φύση του είχε σκούρα κίτρινη χροιά βαφόταν άσπρο για να αποκτήσει λάμψη και φωτεινότητα. Στα μάγουλα, σε μεγάλη επιφάνεια, και στο μέτωπο, σε μικρότερη, απλωνόταν κόκκινο χρώμα σαν ένδειξη υγείας. Τα μάτια περιγράφονταν με μαύρο χρώμα και τα φρύδια ήταν λεπτά ανοδικά και καλοσχηματισμένα. Τα χείλη τα προτιμούσαν κοντά και στρογγυλεμένα, για να προσδίδουν τρυφερότητα και ζωντάνια.

Τα περιποιημένα νύχια ήταν αξιοζήλευτα. Τα μαλλιά χτενίζονταν κότσο που στερεωνόταν στην κορυφή του κεφαλιού και στολιζόταν με δύο καρφίτσες.

Κεφ.1.2 ΤΟ ΜΑΚΙΓΙΑΖ ΣΕ ΔΙΑΦΕΡΟΥΣ ΛΑΟΥΣ

Στη Μεσοποταμία και στην Ινδία οι γυναίκες έχουν σκούρο δέρμα. Αυτές τόνιζαν τα μάτια με μαύρο χρώμα, έβαφαν τις βλεφαρίδες και τα φρύδια με χένα και χρησιμοποιούσαν καστανοκόκκινο χρώμα στα χείλη και στα μάγουλα. Με τη χένα επίσης δημιουργούσαν βούλες στο μέτωπο και σχέδια στα χέρια και στα πόδια.

Εικ.1.2 Ινδή

Στη Μεσοποταμία το μακιγιάζ χρησιμοποιούνταν και από τις γυναίκες και από τους άνδρες.

Στις γυναίκες δινόταν έμφαση στην περιοχή των ματιών που περιγράφονταν με μαύρο χρώμα και έπαιρναν ανοδική κλήση. Τα φρύδια ήταν πυκνά και σχεδόν οριζόντια. Τα φρύδια και οι βλεφαρίδες βάφονταν με χένα για να σκουρύνουν και να τονιστούν. Το φυσικό χρώμα του δέρματος που είναι σκούρο δε φωτιζόταν πολύ. Το χρώμα στα μάγουλα είναι καστανοπορτοκαλί ή καστανοκόκκινο. Στις ίδιες αποχρώσεις βάφονταν και τα χείλη. Το μέτωπο διακοσμούσαν με ελιές (κόκκινες, σκούρες, κόκκινες καφέ, ανάλογα με την κοινωνική θέση) και κάποιες φορές με πολύχρωμα σχέδια. Η περιποίηση του δέρματος ήταν συστηματική και η αποτρίχωση απαραίτητη.

Οι άνδρες φρόντιζαν το δέρμα τους και το μακιγιάζ τους περιοριζόταν στα μάτια.

1.2.3 Αφρική - Αυστραλία

Το μακιγιάζ στους πρωτόγονους λαούς της Αφρικής και της Αυστραλίας διαφέρει από φυλή σε φυλή.

Οι μεγάλες τρύπες στα χείλη και στα μάγουλα ήταν στοιχείο ομορφιάς. Φορούσαν μόνιμα κοσμήματα στη μύτη και στα αυτιά. Σχημάτιζαν πολύπλοκα σχέδια με έντονα χρώματα, στο πρόσωπο και στο σώμα ανάλογα με την περίπτωση. Μερικές φυλές είχαν αναπτύξει τεχνικές μόνιμου μακιγιάζ του δέρματος (Τατουάζ – Διάστιξη).

Εικ.1.4 Ινδιάνα

Εικ.1.3 Αφρικανή

Έκαναν μεγάλες ουλές στα μάγουλα και στο σώμα για να φαίνονται σκληροί και να προκαλούν φόβο στα άτομα των άλλων φυλών, στα ζώα και στα κακά πνεύματα.

1.2.4 Αμερική

Στους Ιθαγενείς της Αμερικής το μακιγιάζ εξυπηρετεί τους ίδιους σκοπούς με αυτούς των Ιθαγυνών της Αφρικής και της Αυστραλίας. Οι μόνιμες μεταβολές των χαρακτηριστικών δεν είναι τόσο έντονες, όμως στο πρόσωπο και στο σώμα έφτιαχναν το ίδιο έντονα και πολύπλοκα σχέδια. Φορούσαν πολλά στολίδια και οι αρχηγοί των φυλών στόλιζαν επιπλέον την περιφέρεια του προσώπου με μεγάλα χρωματιστά φτερά.

ΤΙ ΜΑΘΑΜΕ:

Στο μακιγιάζ των λαών που αναπτύχθηκαν εκτός Ευρώπης παρατηρείται προσεγγμένη εμφάνιση και μακιγιάζ στην Κίνα, προβολή των ματιών στην Μεσοποταμία και την Ινδία, πολύπλοκα μακιγιάζ και μόνιμες παραμορφώσεις στους πρωτόγονους λαούς της Αφρικής, της Αυστραλίας και της Αμερικής.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Απαντήστε σημειώνοντας Σ (σωστό) ή Λ (λάθος) στο αντίστοιχο τετράγωνο.

- Στην Ινδία τα φρύδια και οι βλεφαρίδες βάφονται με χένα. ☐
- Στην Αμερική το πρόσωπο ήταν άσπρο και τα χείλη μικρά. ☐
- Στην Κίνα είχαν μόνιμα κοσμήματα. ☐

2. Επιλέξτε τη σωστή απάντηση σημειώνοντας Χ στο αντίστοιχο τετράγωνο.

Στην Κίνα το μακιγιάζ έκανε το πρόσωπο:

- Κίτρινο ☐
- Άσπρο ☐
- Φυσικό ☐

Στην Ινδία χρησιμοποιούσαν σαν βαφή

- τη χένα ☐
- την κιμωλία ☐
- ασπράδι αυγού ☐

3. Αντιστοιχίστε τα στοιχεία της στήλης Α με της Β.

A

Ινδία
Αφρική - Αυστραλία
Αμερική

B

έντονα πολύπλοκα μακιγιάζ
χένα
τρύπες σε μάγουλα και χείλη

ΑΣΚΗΣΗ**Χαρακτηριστικά διαφόρων λαών.****Σκοπός**

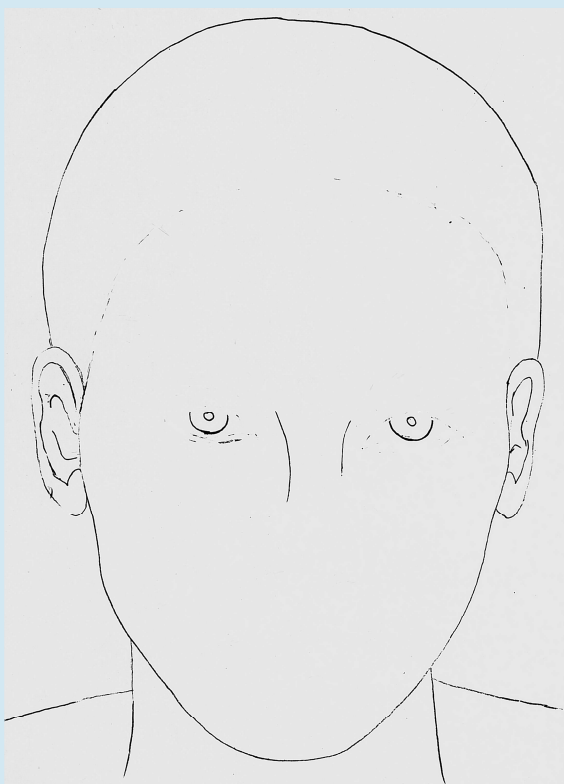
Η άσκηση αυτή έχει σκοπό οι μαθητές/τριες να ξεχωρίζουν τους διάφορους λαούς από τα χαρακτηριστικά τους και να εξασκηθούν στη σχεδίαση.

Πληροφορίες

Κάθε λαός έχει διαφορετικά χαρακτηριστικά που μπορούν να αποδοθούν με το μακιγιάζ.

Υλικά-Εργαλεία

1. Ισάριθμα φωτοαντίγραφα του παρακάτω σκίτσου
2. Μολύβι
3. Ξύστρα
4. Γόμα

Εικ.1.5 Περίγραμμα προσώπου

Πορεία εργασίας

1. Ο εκπαιδευτικός αναφέρει στους μαθητές/τριες τα κυριότερα χαρακτηριστικά των διαφόρων λαών και δίνει από ένα φωτοαντίγραφο σε κάθε μαθητή/τρια.
2. Οι μαθητές/τριες χωρίζονται σε ομάδες των 4-5 ατόμων. Η κάθε ομάδα αναλαμβάνει να αποδώσει τα χαρακτηριστικά ενός συγκεκριμένου λαού.
3. Οι μαθητές/τριες προσπαθούν να αποδώσουν αυτά τα χαρακτηριστικά στο περίγραμμα του προσώπου που τους δόθηκε κοιτώντας την εικόνα του αντίστοιχου λαού.
4. Παρουσιάζονται οι εργασίες στην τάξη και γίνεται αξιολόγησή τους από τις υπόλοιπες ομάδες.

Παρατηρήσεις

1. Ο εκπαιδευτικός καθοδηγεί τις ενέργειες των μαθητών και τους διορθώνει, αν χρειαστεί.
2. Η άσκηση μπορεί να επαναληφθεί πάνω στο βιβλίο σχεδιάζοντας άλλο χαρακτήρα πάνω στο σχέδιο του βιβλίου.

Φύλλο αξιολόγησης

1. Ποιο λαό προσπαθήσατε να αποδώσετε στο χαρτί σας;

.....

2. Ποια χαρακτηριστικά χρειάστηκε να τονίσετε;

.....

1.3.1 Γενικά

Η Ιστορία της Ευρώπης χωρίζεται σε μεγάλες περιόδους που είναι τα Αρχαία χρόνια, ο Μεσαίωνας, η Αναγέννηση, η Νεότερη εποχή και η σύγχρονη εποχή.

Η ομορφιά υπήρξε πάντα κάτι το υποκειμενικό. Αυτό που σε μια εποχή θεωρήθηκε όμορφο σε μια άλλη εποχή μπορεί να παρουσιάζεται ως μη ελκυστικό. Τα κριτήρια για την ομορφιά διαμορφώνονταν από τον πολιτισμό, τις αξίες και τις συνήθειες που επικρατούσαν.

Το μακιγιάζ συμπλήρωνε την εμφάνιση και, άλλοτε πολύπλοκο και περίτεχνο, άλλοτε απλό και ανεπιτήδευτο, προσπαθούσε να προβάλλει την ομορφιά.

Σκοπός του κεφαλαίου είναι να εξετάσουμε την εξέλιξη του μακιγιάζ στην Ευρώπη αρχίζοντας από τους αρχαίους χρόνους και να εντοπίσουμε τα κύρια χαρακτηριστικά του σε κάθε εποχή.

1.3.2 Αρχαία Ελλάδα

Το μακιγιάζ των αρχαίων Ελληνίδων ήταν διακριτικό. Το χρώμα του δέρματος ήταν φωτεινό. Τα μάγουλα και τα χείλη τονίζονταν ελαφρά. Τα μάτια περιγράφονταν με λεπτή μαύρη γραμμή και το πάνω βλέφαρο καλυπτόταν με μαύρη σκιά. Τα φρύδια και οι βλεφαρίδες τονίζονταν.

Η αρχαία Ελλάδα υπήρξε η μητέρα του σύγχρονου πολιτισμού. Αναπτύχθηκαν σημαντικά οι επιστήμες και ο τέχνες συμβάλλοντας στην αναγνώριση της ομορφιάς της ψυχής και του σώματος.

Η ομορφιά στην αρχαία Ελλάδα θεοποιήθηκε, είναι λοιπόν πολύ φυσικό να εμφανιστεί σχετικά νωρίς το μακιγιάζ, που παρουσίαζε πλήρη αρμονία με την αισθητική αντίληψη που επικρατούσε εκείνη την εποχή.

Το μακιγιάζ των αρχαίων Ελληνίδων ήταν διακριτικό και είχε ως κύριο γνώρισμα την ισορροπία των χαρακτηριστικών του προσώπου συνδυασμένη με τη φυσική απλότητα.

Το χρώμα του δέρματος ήταν φωτεινό για ν' αντανάκλα την καθαρότητα της ψυχής. Η φωτεινότητα επιτυγχάνονταν με το άπλωμα μιας άσπρης σκόνης που ονομαζόταν ψιμύθιο (ανθρακικός

Εικ.1.6 Αρχαία Ελληνίδα

μόλυβδος). Όταν το ψιμύθιο δεν υπήρχε το αντικαθιστούσαν με αλεύρι ή κιμωλία. Μερικές φορές οι σκόνες αυτές ανακατεύονταν με λιπαρή βάση και έπαιρναν τη μορφή πάστας. Η πάστα πρόσφερε μεγαλύτερη καλυπτικότητα. Η τοποθέτηση του καλυπτικού προϊόντος γινόταν με προσοχή, έτσι ώστε το δέρμα να φαίνεται φυσικό και όχι ψεύτικο.

Τα μάγουλα τονίζονταν ελαφρά με απαλό κόκκινο χρώμα, το οποίο επανέφερε στο δέρμα τη ζωντάνια που είχε χαθεί από την τοποθέτηση του λευκού καλυπτικού. Η κόκκινη χρωστική προερχόταν από τους καρπούς, τα λουλούδια και μερικές φορές τις ρίζες διαφόρων φυτών.

Τα μάτια περιγράφονταν με λεπτή μαύρη γραμμή, ενώ στο κινητό μέρος του πάνω βλεφάρου απλωνόταν μικρή ποσότητα μαύρης σκιάς. Οι βλεφαρίδες βάφονταν μαύρες, αν ήταν άτονες, ή απλά γυαλιζονταν και έπαιρναν σταθερό σχήμα με ένα μίγμα που φτιαχνόταν από ασπράδι αυγού, ρετσίνι και αμυγνία. Τα φρύδια τονίζονταν με μαύρο χρώμα από καπνιά (αιθάλη). Η αντίθεση του άσπρου του βολβού των ματιών και της μαύρης χρωστικής έδινε καθαρότητα και βάθος στο βλέμμα χαρακτηριστικά των καλών και σκεπτόμενων ανθρώπων.

Τα χείλη τονίζονταν με κόκκινο χρώμα, ανάλογο με αυτό που τονίζονταν τα μάγουλα. Η ένταση του χρώματος των χειλιών δεν ήταν πολύ μεγάλη, γιατί ενώ έπρεπε να διακρίνεται το στόμα δεν έπρεπε να προκαλεί μεγαλύτερη εντύπωση από τα μάτια.

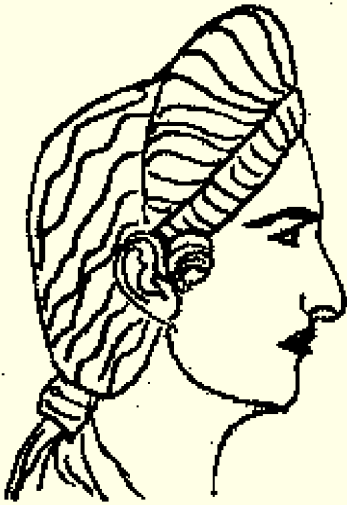
Στην αρχαία Ελλάδα είχαν αναπτυχθεί, εκτός από το μακιγιάζ, και θαυμάσιοι τρόποι χτενίσματος και βαφής των μαλλιών, αλλά και φροντίδας του δέρματος και των νυχιών.

Ισορροπία, λεπτότητα και αρμονία είναι οι λέξεις που θα μπορούσαν να χαρακτηρίσουν το μακιγιάζ και την εμφάνιση των αρχαίων Ελληνίδων που πίστευαν ότι τα καλλυντικά τα παρασκεύασε για πρώτη φορά η θεά Αφροδίτη και τα διέδωσε η Ωραία Ελένη.

1.3.3 Αρχαία Ρώμη

Στην αρχαία Ρώμη η κοινωνική καταξίωση ερχόταν μέσα από τον πλούτο και την επίδειξή του. Το μακιγιάζ, αναπόσπαστο μέρος της εμφάνισης των γυναικών, ήταν βαρύ και υπερβολικό.

Το δέρμα φαινόταν σχεδόν άσπρο και όχι απλά φωτεινό. Στα μάγουλα τοποθετούνταν έντονο, κόκκινο χρώμα. Τα μάτια έχουν παχύ, μαύρο περίγραμμα. Οι βλεφαρίδες βάφονταν έντονα μαύρες και συχνά προστίθονταν ψεύτικες. Τα φρύδια βάφονταν και αυτά μαύρα και παχιά, πολλές φορές αποτριχώνονταν και στη θέση τους σχηματίζονταν άλλα, επίσης, μαύρου χρώματος. Τα χείλη βάφονται με έντονο, κόκκινο χρώμα.

Εικ.1.7 Αρχαία Ρωμαία

Στην αρχαία Ρώμη την εμφάνιση συμπληρώνουν περίτεχνες κομμώσεις. Κότσοι, μπούκλες και κοτσίδες ήταν πολύ συνηθισμένα. Πάνω στα μαλλιά στερεώνονταν στολίδια και κοσμήματα.

Το μακιγιάζ υστερούσε σε τεχνική, αλλά η περιποίηση του προσώπου και του σώματος αποτελούσε πρωταρχικό μέλημα των γυναικών, αλλά και των ανδρών. Τα ρωμαϊκά λουτρά ήταν τα πρώτα πραγματικά κέντρα καλλονής, που μπορούσε κάποιος να δεχτεί αισθητικές περιποιήσεις.

1.3.4 Αρχαία Αίγυπτο

Η Αίγυπτος γεωγραφικά τοποθετείται στη βόρεια-ανατολική Αφρική, όμως ο πολιτισμός της επηρέασε τον πολιτισμό της Ευρώπης και επηρεάστηκε από αυτόν. Αυτός είναι ο λόγος που η τεχνική του μακιγιάζ του λαού της αναλύεται μαζί με το μακιγιάζ των λαών της Ευρώπης.

Μακιγιάζ έκαναν εκτός από τις γυναίκες και οι άντρες. Το χρώμα του δέρματος ήταν σκούρο, στα μάτια έδιναν μεγάλη σημασία και σχημάτιζαν το περίγραμμα με παχιές μαύρες γραμμές που προεκτείνονταν οριζόντια μέχρι τη μέση των κροτάφων, στα βλέφαρα απλωνόταν πράσινη ή μπλε σκιά. Τα φρύδια τονίζονταν με μαύρο χρώμα σχηματίζοντας παχιά και καθοδική γραμμή και στα μάγουλα χρησιμοποιούσαν κόκκινο χρώμα.

Εικ.1.8 Αρχαία Ρωμαία

Η Αίγυπτος είναι μία χώρα που ανέπτυξε σπουδαίο πολιτισμό από τα πολύ παλιά χρόνια. Τα αιγυπτιακά ταφικά ευρήματα δεν αφήνουν καμία αμφιβολία για το ότι το μακιγιάζ και η χρήση

της περούκας ήταν αναπόσπαστο μέρος της καθημερινής ζωής των ατόμων της ανώτερης κοινωνικής τάξης.

Το μακιγιάζ στην αρχαία Αίγυπτο είχε διπλή σκοπιμότητα. Από τη μία να προβάλλει και να ομορφαίνει το πρόσωπο και τα χαρακτηριστικά του και από την άλλη να προστατεύσει το δέρμα από την επίδραση του καυτερού ήλιου, τον αέρα και της σκόνης. Το παχύ καλυπτικό προϊόν που απλώνεται στο δέρμα, συγκρατεί μέρος των υπεριωδών ακτίνων του ήλιου, δεν αφήνει την υγρασία να εξατμισθεί και δεν επιτρέπει στη σκόνη να έρθει σε άμεση επαφή με αυτό.

Χαρακτηριστικό του μακιγιάζ των αρχαίων Αιγυπτίων είναι η έντονη αλλά αρμονική χρήση χρωμάτων και η πολύπλοκη τεχνική του. Οι γυναίκες χρησιμοποιούσαν ανοιχτότερου χρώματος καλυπτικό, για να δείξουν ότι δεν είχαν μείνει στον ήλιο, ενώ οι άνδρες χρησιμοποιούσαν καλυπτικό στο χρώμα του δέρματος. Μερικές φορές οι γραμμές του περιγράμματος των ματιών ενώνονταν λίγο πιο έξω από την εξωτερική γωνία στους κροτάφους σχηματίζοντας μαύρο μικρό τρίγωνο με τη βάση του προς τα έξω και την κορυφή του να αγγίζει το τελείωμα του περιγράμματος. Στα βλέφαρα απλωνόταν πράσινη ή μπλε σκιά, ενώ συνηθισμένη ήταν η σχεδίαση έντονης πράσινης ή μπλε οριζόντιας γραμμής στη μέση του πάνω βλεφάρου, που έσβηνε στους κροτάφους.

Τα φρύδια τονίζονταν με μαύρο χρώμα, σχηματίζονταν παχιά και με καθοδική φορά στην εξωτερική πλευρά τους. Τα χείλη περιγράφονταν έντονα με πολύ σκούρο καφέ ή μαύρο χρώμα που έσβηνε σταδιακά προς το εσωτερικό τους, στην επιφάνειά τους τοποθετούσαν σκούρο κόκκινο χρώμα. Στα μάγουλα, επίσης, χρησιμοποιούσαν σκούρο κόκκινο χρώμα σε συνδυασμό με τα χείλη. Τα μαλλιά βάφονταν με κόκκινο χρώμα και πολύ συχνά χρησιμοποιούνταν περούκες από άνδρες και γυναίκες.

Στην αρχαία Αίγυπτο ενδιαφέρονταν πολύ για την καθαριότητα και την υγιεινή του δέρματος και χρησιμοποιούσαν πλήθος καλλυντικών προϊόντων γι' αυτό το σκοπό.

1.3.5 Μεσαίωνας-Αναγέννηση

Στο Μεσαίωνα το μακιγιάζ είναι πολύ απαλό και διάφανο. Τα μαλλιά τραβιόνταν προς τα πίσω η αποτριχώνονταν για να μεγαλώσει το μέτωπο. Τα φρύδια αποτριχώνονταν τελείως ή σχημάτιζαν λεπτή γραμμή. Το χρώμα του δέρματος ήταν διάφανο. Τα μάτια τονίζονταν ελαφρά και οι βλεφαρίδες ήταν ανύπαρκτες. Τα χείλη ήταν μικρά και τα μάγουλα ελαφρά χρωματισμένα. Το κεφάλι καλύπτονταν με μαντίλια. Στην Αναγέννηση τα χαρακτηριστικά τονίζονταν διακριτικά.

Ο Μεσαίωνας είναι μια περίοδος της Ευρωπαϊκής Ιστορίας που εκτείνεται από την πτώση του Δυτικού Ρωμαϊκού Κράτους μέχρι τις ανακαλύψεις και τη μεταρρύθμιση (467 μ.Χ. – 1500 μ.Χ. περίπου).

Αυτή την περίοδο η θρησκεία έπαιζε βασικό ρόλο στην εξέλιξη του πλουτισμού και στις συνθήκες ζωής των ανθρώπων. Η προσεγμένη εμφάνιση θεωρούνταν αμαρτία και απαγορεύονταν, τουλάχιστον για τα χαμηλά κοινωνικά στρώματα. Το μακιγιάζ που χρησιμοποιούνταν – από ανώτερα κοινωνικά στρώματα – ήταν πολύ απαλό και διάφανο, χωρίς καθόλου ένταση και σκοπό είχε να προβάλλει μόνο τη φυσική λάμψη του ατόμου.

Εικ.1.9 Γυναίκα του Μεσαίωνα

Το μακρόστενο πρόσωπο χωρίς γωνίες θεωρούνταν ιδανικό, γιατί το ύψος του μετώπου προσέδιδε πνευματικότητα. Τα μαλλιά τραβιόνταν προς τα πίσω ή αποτριχώνονταν για την επίτευξη αυτού του στόχου. Τα φρύδια αποτριχώνονταν τελείως, ή σχημάτιζαν λεπτή γραμμή για τον ίδιο στόχο. Το χρώμα του δέρματος ήταν διάφανο-λευκό. Για να επιτευχθεί αυτό χρησιμοποιούσαν λευκό, καλυπτικό προϊόν σε μικρή ποσότητα. Τα μάτια τονίζονταν ελαφρά σε αμυγδαλωτό σχήμα, ενώ οι βλεφαρίδες ήταν σχεδόν ανύπαρκτες. Τα χείλη και τα μάγουλα ήταν ελαφρά χρωματισμένα. Τα μαλλιά, όταν ήταν μακριά, χτενίζονταν σε κότσους ή κοτσίδες. Τα μακριά και τα κοντά μαλλιά σκεπάζονταν με μαντήλια και καπέλα. Συχνά ένα διάφανο πέπλο κάλυπτε το πρόσωπο. Πιο έντονο μακιγιάζ έκαναν οι γυναίκες ελευθέρων ηθών. Προς το τέλος του Μεσαίωνα και, ενώ η Ευρώπη προετοιμάζεται για την Αναγέννηση, το μακιγιάζ γίνεται λίγο πιο έντονο.

Η Αναγέννηση είναι το διάστημα από το τέλος του Μεσαίωνα μέχρι τη γαλλική επανάσταση (περίπου 1.500 μ.Χ. – 1.789 μ.Χ.).

Η περίοδος αυτή χαρακτηρίζεται ως μεταβατική_ τότε ξεκίνησε η ελεύθερη σκέψη και η έρευνα. Πρωταρχικό ρόλο στις εκδηλώσεις και στις συνήθειες των ανθρώπων δεν έπαιξε η θρησκεία αλλά η επιστήμη και οι τέχνες. Στο μακιγιάζ παρατηρούμε ότι το πρόσωπο και τα χαρακτηριστικά του τονίζονταν και φωτίζονταν έντεχνα. Τα μάτια μεγεθύνονταν και τονίζονταν με μαύρο περίγραμμα σε αμυγδαλωτό σχήμα. Τα μάγουλα βάφονταν με λαμπερό κόκκινο – βυσσινί χρώμα και τα χείλη κοκκίνιζαν αμυδρά.

Η καθαριότητα και η περιποίηση του δέρματος με καλλυντικά προϊόντα επιβάλλονταν.

Η επιρροή της Ιταλικής τέχνης στο μακιγιάζ ήταν φανερή. Η επίδειξη του πλούτου και της μεγαλοπρέπειας ήταν αποδεκτή.

1.3.6 17ος 18ος και 19ος αιώνες

Το μακιγιάζ στον 17ο αιώνα δεν ανθεί. Χρησιμοποιούνταν μόνο άσπρη πούδρα για λεύκανση του δέρματος και μεγεθύνονταν ελαφρά τα μάτια με μαύρο περίγραμμα.

Στο 18ο αιώνα το πρόσωπο βαφόταν άσπρο, τα μάγουλα και τα χείλη είχαν έντονο κόκκινο χρώμα. Τα φρύδια ήταν λεπτά.

Το μακιγιάζ του 19ου αιώνα είχε σαν χαρακτηριστικό τα έντονα μάτια ,τα φυσικά και τονισμένα φρύδια. Την περίοδο εκείνη δεν τόνιζαν καθόλου τα μάγουλα και τα χείλη.

Εικ.1.10 Γυναίκα του 18ου αιώνα

Εικ.1.11 Γυναίκα του 19ου αιώνα

Πρότυπο για την εμφάνιση της γυναίκας του 17ου αιώνα ήταν η γυναίκα της αυλής του Λουδοβίκου του 11ου. Επιδιώκονταν η σοβαρότητα και η μεγαλοπρέπεια που εκδηλώνονταν κυρίως μέσα από το ντύσιμο και το χτένισμα.

Μεγάλη προσοχή δινόταν στην εμφάνιση των χεριών και στην περιποίηση του δέρματος.

Τα καλλυντικά που χρησιμοποιούνταν, πολλές φορές, ήταν τοξικά και προκαλούσαν πρόβλημα στην υγεία των γυναικών. Διαπιστώνονταν θάνατοι από τη χρήση των καλλυντικών. Οι γυναίκες όμως επέμεναν στη χρήση τους.

Η περίοδος του 18ου αιώνα μπορεί να ονομαστεί και περίοδος της υπερβολής. Πρότυπο των γυναικών η Madam Pompadour μικροκαμωμένη και πολύ θηλυκή.

Το δέρμα του προσώπου καλύπτονταν από παχύ στρώμα άσπρης κρέμας που είχε σαν βάση το άσπρο κερί. Στα μάγουλα τοποθετούνταν έντονο κόκκινο χρώμα σε σχήμα κύκλου αρκετά χαμηλά.

Τα φρύδια ήταν φυσικά και ένα διάφανο γυαλιστερό υλικό απλωνόταν στο πάνω βλέφαρο. Τα χείλη βάφονταν έντονα κόκκινα.

Άνδρες και γυναίκες φορούσαν περούκες και πολύπλοκα ρούχα.

Ο 19ος αιώνας σχετίζεται με τη βασίλισσα Βικτόρια της Αγγλίας. Ο ρομαντισμός επικρατεί. Η μόδα στα φορέματα, τα χτενίσματα και το μακιγιάζ έχει επηρεαστεί από τις κοινωνικές αρχές των Βικτοριανών χρόνων. Το μακιγιάζ και η περίπλοκη εμφάνιση αποδοκιμάζονταν.

Το μόνο χαρακτηριστικό που τονιζόταν ήταν τα μάτια που μεγεθύνονταν με περίγραμμα. Τα φρύδια δεν αποτριχώνονταν καθόλου, ήταν παχιά και τονίζονταν ακόμα περισσότερο με μαύρο χρώμα.

Στα μάγουλα και στα χείλη δεν χρησιμοποιούσαν χρώμα. Λέγεται ότι οι γυναίκες αυτής της εποχής δάγκωναν τα χείλη τους και τσιμπούσαν τα μάγουλά τους για να τους δώσουν φυσικό χρώμα.

Κατά το τέλος αυτού του αιώνα άρχισε η χειραφέτηση της γυναίκας που της επέτρεψε να εμφανίζεται, διακριτικά βαμμένη. Ο κινηματογράφος δημιουργεί καινούργια πρότυπα ομορφιάς. Η βιομηχανική παραγωγή των καλλυντικών καθιστά τη χρήση τους ευρεία.

1.3.7 20ος αιώνας

Ο 20ος αιώνας είναι ο αιώνας των μεγάλων αλλαγών. Οι μετακινήσεις έγιναν εύκολες και οι κοινωνίες δέχτηκαν τις επιδράσεις των ανθρώπων που τις επισκέφτηκαν ή εγκαταστάθηκαν σ' αυτές.

Εκτός από τους ανθρώπους, τον 20ο αιώνα ταξίδεψαν και οι εικόνες με τη βοήθεια του κινηματογράφου, της τηλεόρασης, της φωτογραφίας και των εντύπων.

Τα πρόσωπα που προβάλλονται κατά περιόδους, από αυτά τα μέσα δημιουργούν πρότυπα συμπεριφοράς και εμφάνισης.

Στις δεκαετίες του 1920 και 1930 η μόδα απαιτούσε το δέρμα να είναι φωτεινό. Τα μάγουλα βάφονταν έντονα κόκκινα. Τα πάνω βλέφαρα γίνονταν σκούρα. Τα φρύδια ήταν λεπτά με ανοδική κλίση.

Τα χείλη ήταν στρογγυλεμένα και χρωματίζονταν με έντονο κόκκινο.

Μεγάλοι οίκοι μόδας αναπτύχθηκαν στις αρχές του 20ου αιώνα και έκαναν προτάσεις για το ντύσιμο, το χτενίσμα και το μακιγιάζ. Τις περισσότερες φορές τα αστέρια του κινηματογράφου και της τηλεόρασης ακολούθησαν αυτές τις προτάσεις και τις έκαναν γνωστές στο ευρύ κοινό.

Η εμφάνιση στη δεκαετία του '20 συμπληρωνόταν με μαύρα μαλλιά που, όταν ήταν κοντά, ήταν κυματιστά και, όταν ήταν μακριά, ήταν ίσια με φράντζα. Τα φορέματα για πρώτη φορά απέκτησαν ίσια γραμμή και τα παπούτσια ψηλό τακούνι.

Στη δεκαετία του 1940 το μακιγιάζ διαφοροποιήθηκε από αυτό των προηγούμενων δεκαετιών μόνο ως προς το χρώμα στα μάγουλα που δεν ήταν πια τόσο κόκκινα και ως προς το σχήμα των χειλιών που δεν ήταν στρογγυλεμένα αλλά μακριά και παχιά. Τα μαλλιά απέκτησαν όγκο και έγιναν κατσαρά.

Εικ.1.12 Δεκαετία του '20

Εικ.1.13 Δεκαετία του '40

Ακόμα στη δεκαετία αυτή εμφανίσθηκαν οι χίπες που δημιούργησαν τη δική τους μόδα. Τα βλέφαρα περιγράφονταν με σκούρα σκιά. Οι βλεφαρίδες τονίζονται. Μερικές φορές τοποθετούνταν και ψεύτικες. Τα φρύδια συνήθως δεν αποτριχώνονταν. Στα μάγουλα ζωγραφίζονταν λουλούδια και καρδιές. Τα χείλη διατηρούσαν το φυσικό τους χρώμα ή τονίζονταν ελαφρά.

Τις δεκαετίες του 1950 και 1960 το χρώμα του δέρματος ήταν φυσικό. Τα μάγουλα ήταν διακριτικά βαμμένα. Στα πάνω βλέφαρα τοποθετούνταν μαύρη γραμμή, στη βάση των βλεφαρίδων, που προεκτείνονταν ανοδικά πέρα από την εξωτερική γωνία του ματιού.

Τα φρύδια αποτριχώνονταν σε φυσικό σχήμα. Τα χείλη ήταν μπεζ-ροζ.

Εικ.1.14 Γυναίκα του '60

Εικ.1.15 Χίτις

Η εμφάνιση συμπληρωνόταν με ίσια μακριά και ατημέλητα μαλλιά, που συγκρατούνταν με ταινία στο μέτωπο. Τα ρούχα ήταν ριχτά ή πολύ στενά, μακριά ή κοντά, παντελόνια ή φούστες με κρόσσια και ζωγραφισμένα. Οι φαρδιές χαλαρές ζώνες με τις μεγάλες αγκράφες και τα πολύχρωμα εντυπωσιακά κοσμήματα ήταν απαραίτητα.

Για τις τρεις τελευταίες δεκαετίες τα πρότυπα άλλαζαν συνεχώς, κάθε χρόνο ή και εξάμηνο. Οι γυναίκες δεν περιορίζονται πια από τη μόδα, μπορούν να προσαρμόσουν το μακιγιάζ, το χτένισμα και το ντύσιμο στην προσωπικότητά τους.

1.3.8 Σύγχρονη εποχή και στο μέλλον

Στη σύγχρονη εποχή το μακιγιάζ εξακολουθεί να διαμορφώνεται κάτω από την επιρροή πολλών προτύπων, που άλλες φορές μοιάζουν και άλλες φορές διαφέρουν πολύ μεταξύ τους

Αφού δεν υπάρχει ομοιομορφία στα πρότυπα δεν είναι δυνατό να υπάρχει και ομοιομορφία στην εμφάνιση, κάτι, άλλωστε, που έχει παρατηρηθεί από το τέλος του 20ου αιώνα.

Παρατηρείται η τάση οι γυναίκες να αναδεικνύουν τα δικά τους χαρακτηριστικά και να παρουσιάζουν τη δική τους προσωπικότητα.

Το μακιγιάζ πρέπει να προσαρμόζεται στη μόδα, στην ηλικία της γυναίκας, στην προσωπικότητά της, στην ώρα εμφάνισης και στο είδος της κοινωνικής εκδήλωσης.

Μελετώντας την ιστορία του μακιγιάζ βλέπουμε ότι αυτό αλλάζει συνεχώς, όπως αλλάζουν και οι άνθρωποι, οι συνήθειες οι αξίες και οι ανάγκες τους. Κοιτάζοντας προς το παρελθόν συμπεραίνουμε ότι δεν μπορούμε να προβλέψουμε το μέλλον.

Δεν μπορούμε να προβλέψουμε πως θα είναι το μακιγιάζ μετά από πολλά χρόνια, αλλά ούτε και μετά από λίγα. Μπορούμε όμως να πούμε με σιγουριά ότι πάντα θα υπάρχει μακιγιάζ.

ΤΙ ΜΑΘΑΜΕ:

Ο πολιτισμός και οι αξίες κάθε κοινωνίας διαμορφώνουν το μακιγιάζ. Μέσα από την εξέταση του μακιγιάζ των διαφόρων λαών της Ευρώπης σε κάθε εποχή βρίσκουμε σημαντικές διαφορές: ισορροπημένο στην αρχαία Ελλάδα, «βαρύ» στην αρχαία Ρώμη, έντονα μάτια στην αρχαία Αίγυπτο, ανύπαρκτο στο Μεσαίωνα, έντεχνο στην Αναγέννηση, γρήγορα μεταβαλλόμενο στον 20ο αιώνα.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Απαντήστε με μια πρόταση:

- Ποια η διαφορά αρχαίου Ελληνικού και Ρωμαϊκού μακιγιάζ;

.....

2. Συμπληρώστε τις παρακάτω προτάσεις:

Το περίγραμμα των ματιών των αρχαίων Αιγυπτίων ήταν και προεκτεινόταν προς

Το μακιγιάζ των αρχαίων Ελληνίδων ήταν και το χρώμα του δέρματος

Τα μάγουλα και τα χείλη των αρχαίων Ελληνίδων είχαν χρώμα και τα μάτια περίγραμμα.

Το χρώμα του δέρματος στην Αρχαία Ρώμη ήταν τα μάγουλα και τα χείλη είχαν χρώμα.

Το χρώμα του δέρματος των Αιγυπτίων ήταν και στα βλέφαρα άπλωναν ή σκιά.

Κατά τον 18ο αιώνα το δέρμα βαφόταν Το χρώμα στα μάγουλα ήταν έντονο

Τα πρότυπα ομορφιάς στον 20ον αιώνα διαμορφώνονται κατά κύριο λόγο από τον και την

3. Απαντήστε σημειώνοντας Σ (σωστό) ή Λ (λάθος) στο τετράγωνο

- Στη δεκαετία του '20 το στόμα ήταν στρογγυλεμένο. ☐
- Στη δεκαετία του '30 ζωγράφιζαν καρδιές στα μάγουλά τους. ☐

- Χαρακτηριστικό των αρχαίων Αιγυπτίων ήταν το μικρό στόμα. ☐
- Η μόδα στο μεσαίωνα απαιτούσε αποτριχωμένα φρύδια. ☐
- Στις δεκαετίες του '50 και του '60 τα μάτια δεν τονίζονταν με περίγραμμα. ☐

4. Να υπογραμμίσετε τη σωστή απάντηση.

α) Στη δεκαετία του '20 το χρώμα του δέρματος ήταν:
φωτεινό
φυσικό
σκούρο

β) Στις αρχές του 20ου η μόδα καθορίζεται από
τον κινηματογράφο
τις υψηλές τάξεις
τη βιομηχανία καλλυντικών

γ) Το 19ον αιώνα το μόνο χαρακτηριστικό που τόνιζαν οι γυναίκες
ήταν τα
χείλη
μάγουλα
μάτια

δ) Οι αρχαίοι Αιγύπτιοι τόνιζαν περισσότερο
τα χείλη και τα μάγουλα
τα μάτια και τα χείλη
τα μάτια και τα φρύδια

5. Αντιστοιχίστε τα στοιχεία της Α στήλης με της Β:

A

'20
'60
Μεσαίωνας
Αρχαία Ρώμη
'40

B

μεγάλο μέτωπο
σττρογγυλεμένο στόμα
μακριά και παχιά χείλη
έντονο μακιγιάζ
χίπις

ΑΣΚΗΣΗ

Σχεδίαση χαρακτήρων από διάφορες εποχές της Ευρώπης.

Σκοπός

Σκοπός της άσκησης είναι να εξασκηθούν οι μαθητές/τριες στην αναγνώριση χαρακτηριστικών που καθορίζουν την κάθε ιστορική εποχή της Ευρώπης, αλλά και στη σχεδίαση των χαρακτηριστικών αυτών.

Πληροφορίες

Το περίγραμμα των ματιών στη δεκαετία του '50-'60 είναι μαύρο και προεκτείνεται προς τους κροτάφους. Τα χείλη στο Μεσαίωνα είναι μικρά και στρογγυλεμένα.

Υλικά-Εργαλεία

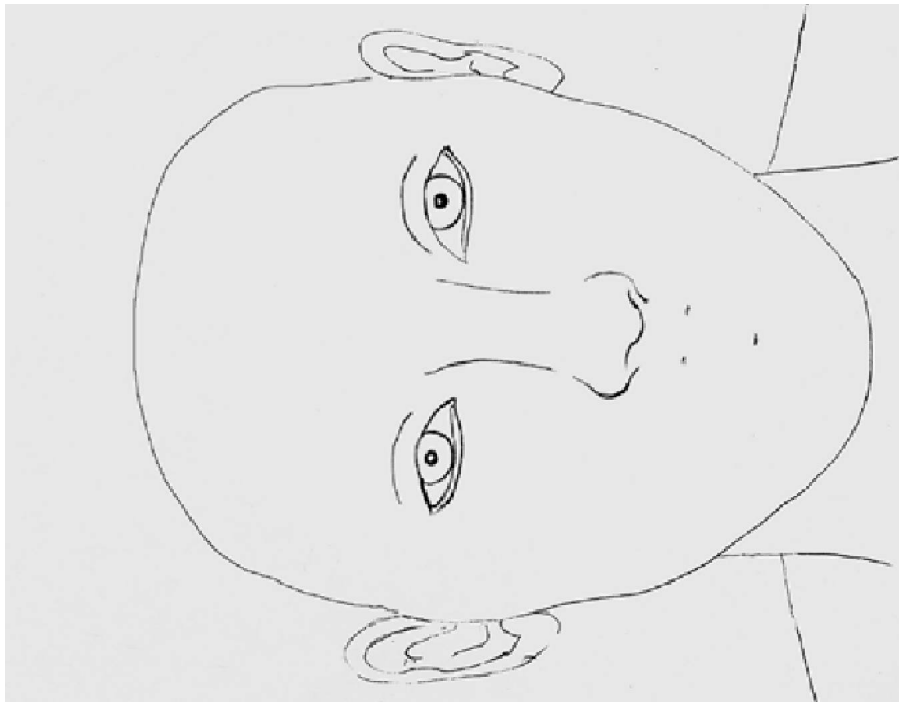
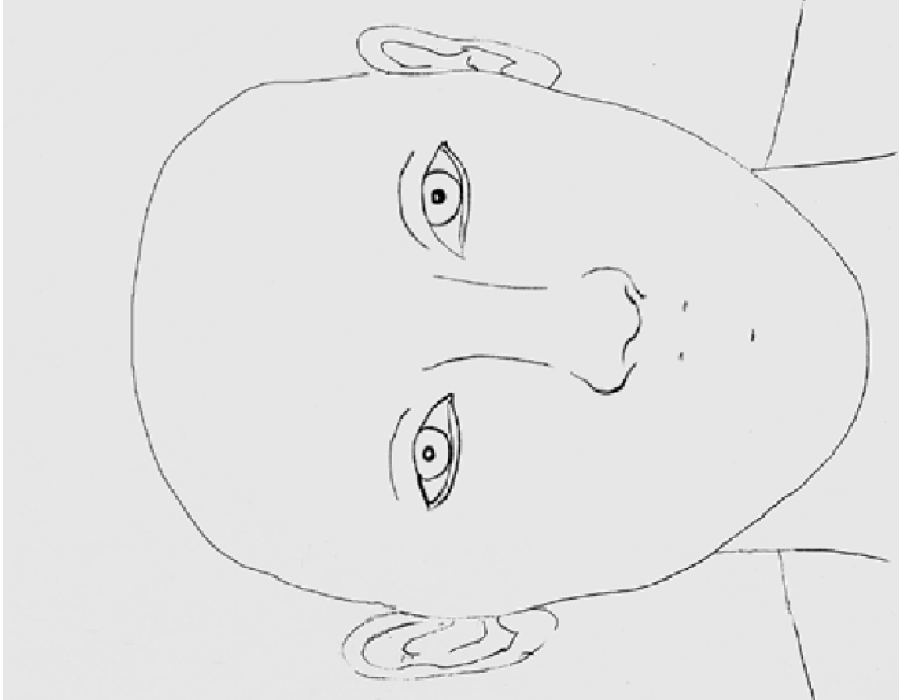
1. Μολύβια σχεδίασης
2. Γόμα
3. Ξύστρα

Πορεία εργασίας

1. Οι μαθητές/τριες χωρίζονται σε δυο ισάριθμες ομάδες.
2. Η μια ομάδα αποτυπώνει στο πρώτο περίγραμμα προσώπου το περίγραμμα των ματιών, όπως το σχημάτιζαν στις δεκαετίες του '50-'60.
3. Η άλλη ομάδα αποτυπώνει στο πρώτο περίγραμμα τα χείλη, όπως τα σχημάτιζαν στο μεσαίωνα.
4. Γίνεται αξιολόγηση των ασκήσεων της μιας ομάδας από την άλλη.
5. Οι ομάδες ανταλλάσσουν θέματα και δουλεύουν το δεύτερο περίγραμμα.
6. Γίνεται αξιολόγηση των ασκήσεων της μιας ομάδας από την άλλη.
7. Οι μαθητές/τριες συμπληρώνουν τα σχέδιά τους με τα υπόλοιπα χαρακτηριστικά της κάθε εποχής (χείλη, φρύδια, μαλλιά). Ταυτόχρονα κοιτούν τις εικόνες των αντίστοιχων εποχών που υπάρχουν στο βιβλίο.

Παρατηρήσεις

Ο εκπαιδευτικός καθοδηγεί και διορθώνει τους μαθητές/τριες.

Εικ.1.16 Περιγράμματα προσώπων

Φύλλο αξιολόγησης

1. Καταφέρατε να σχεδιάσετε σωστά τα βασικά χαρακτηριστικά των προσώπων κάθε εποχής;

.....

2. Αν απαντήσατε όχι, πείτε σύντομα γιατί συνέβη αυτό.

.....

3. Ποιο από τα δυο σχέδια καταφέρατε να αποτυπώσετε καλύτερα;

.....

4. Συλλέξτε φωτογραφικό υλικό από τις δυο εποχές και παρουσιάστε το στην τάξη.